פא: הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

אמר ליה אדא ברי בתרי קטלי קטלת ליה. כתמיהה. אמת שמלו שמיהן עליו ועבירה שיש בה שתי מיתות הוא נדון בחמורה והיאך אתה כח לדונו אף בשתים אינו וכי מהרגנו שתי פעמים וכי מיל לשתת אינש אחמותו לרבי יוסי לענין שוגג הוא ולהתחייב שתי חטאות: **מתני' מי שלקה ושנה.** שלקה שתי פעמים על שתי עבירות: **גמ' של כריתות.** לאו שיש בו כרת והתרו בו למלקות: **דגברא בר קטלא הוא.** בידי שמים יכלתוהו: **וקרובי הוא דלא מקרב קטלא.** עדיין לא נתקרבה מיתתו: **דמוזהר נפשיה.** דמפקיר עצמו לעבירות: **של כרת אחת.** שעבר אותה עבירה עצמה שלא פעמים על השתים ליקה וכשלישית יכנסוהו לכיפה: [ג]דרכן שמעון ביבמות [סד:] נשאת לראשון ומת נשאי ומת לשלישי תנשא לרביעי לא תנשא דעד תלתא זימנין לא הויה מוחזקת לקבור את בעליה: **לימא מסייפין.** דכשתי מלקיות מחזקת ליה רשע וכעי כיפה דלא כרבן שמעון בן גמליאל: **עבירות מחזיקות.** אותו מחזקת רשע הוא [ד] והתראה ולא מלקות הלכך כשלישי כונסין אותו לכיפה דהא איתחזק ליה בשלש עבירות: **מיתיבי.** לרבינא דמהדר לאוקומה למתני' דרבן שמעון בן גמליאל מדפליג אבא שאול ואמר רי שמעון בן גמליאל מכלל דת"ק לאו כרשב"ג: **ומר סבר לא הוחזק עד שילקה שלש מלקיות.** וכיון דלקי על השלישית אע"ג דאיתחזק השתא רשע לא מעיילינן ליה לכיפה דבתרי דיני לא דיינינן ליה: **פשרו בו ופסק.** שהראה בעצמו כמקבל התראה ומיהו לא התיר עצמו למלקות בהדיא וכן בהרכין בראשו ורמז שהוא מקבלה. אע"פ דלא לקי בהתראות כי הני דלא התיר עצמו למלקות מ"מ התראות ניתנו להחזיקו רשע ופעם ראשונה מתרין ביה ומבקינן ליה וכן בעבירה שניה ומבקינן ליה וכשלישית מתרין ביה למלקות וכונסין אותו לכיפה עליה שהרי הוחזק רשע בשלש עבירות של התראת מלקות: **אבא שאול אומר וכו'.** והא הכא מלקות ליכא דלא התיר עצמו למלקות שהרי שתק דיימת טעמא דאבא שאול משום דמלקיות מחזיקות ולא הוחזק עד שילקה וכיון דלקה על השלישית לא עיל ליה לכיפה: **כמאי קא מיפלגי.** והא לא לרבינא מותיב דהא לדידן נמי קשיא דבפלוגתא דרבי ורשב"ג לא מצינו לאוקומה דהא ע"כ עבירות מחזיקות סבירא להו דהא אין כאן מלקות ואמאי בעי אבא שאול רבעיתא: **אמר רבינא.** בין הכא בין במתניתין קמייתא כיפה צריכה התראה קא מיפלגי ולכולי עלמא כרשב"ג ולא הוחזק עד שלש עבירות של התראת מלקות מקוכלות או בפיו או בשתיקה או בהרכנת ראש

ומר סבר מלקיות מחזקות. פי' בקונטרס לא הוחזק עד שילקה ג' מלקיות וכיון דלקה על השלישית אע"ג דהשתא איתחזק רשע לא מעיילינן ליה לכיפה דבתרי דיני דיינינן ליה ועל חנם דחק לפרש כן דמלקיות מחזיקות הייגו שאין מתייסר אע"פ שהלקוהו ב' וג' פעמים ואינו נמנע מלעבור שוב לא יתייסר: נשג"ז

אמר ליה אדא ברי בתרי קטלי קטלת ליה: **מתני'** [ו]אמי שלקה ושנה ב"ד מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת: **גמ'** משום דלקה ושנה ב"ד כונסין אותו לכיפה אמר ר' ירמיה אמר רבי שמעון בן לקיש [ז]הבא במלקיות של כריתות עסקינן דגברא בר קטלא הוא וקרובי הוא דלא מיקרב קטליה וכיון דקא מוותר לה נפשיה מקרבינן ליה לקטליה עילויה א"ל רבי יעקב לר' ירמיה בר תחליפא תא אסברא לך [ח]במלקיות של כרת אחת אבל של שתים ושל שלש כריתות איסורי הוא דקא טעים ולא מוותר כולי האי: מי שלקה ושנה: שנה אע"ג דלא שילש לימא מתני' דלא כרשב"ג דאי רשב"ג הא [ט]אמר עד תלת זימני לא הויא חזקה אמר רבינא אפילו תימא רשב"ג קסבר [י]עבירות מחזיקות מיתיבי [יא]עבר עבירה שיש בה מלקות פעם ראשונה ושניה מלקין אותו ושלישית כונסין אותו לכיפה אבא שאול אומר אף בשלישית מלקין אותו ברביעית כונסין אותו לכיפה מאי לאו דכולי עלמא מלקיות מחזיקות ובפלוגתא דרבי ורשב"ג קמיפלגי לא דכולי עלמא אית להו דרשב"ג והכא בהא קא מיפלגי דמר סבר עבירות מחזיקות ומר סבר מלקיות מחזיקות והדתניא [יב]התרו בו ושתק התרו בו והרכין ראשו פעם ראשונה ושניה מתרין בו שלישית כונסין אותו לכיפה אבא שאול אומר אף בשלישית מתרין בו ברביעית כונסין אותו לכיפה והתם מלקות ליכא במאי קמיפלגי אמר רבינא בכיפה צריכה התראה קמיפלגי ומאי כיפה אמר רב יהודה [יג]מלא קומתו והיכא רמיזא אמר ריש לקיש [יד]תמותת רשע רעה ואמר ריש לקיש מאי דכתיב [טו]כי [גם] לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה מאי מצודה רעה אמר ר"ל חבה: **מתני'** ההורג [טז]נפש שלא בעדים מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו [יז]לחם צר ומים לחץ: **גמ'** מנא ידעינן אמר רב [יח]בעדות מיוחדת ושמואל אמר [יט]שלא בהתראה ורב חסדא אמר אבימי [כ]כגון דאיתכחוש בבדיקות ולא איתכחוש בחקירות כדתנן מעשה [כא]ובדק בן זכאי בעוקצי תאנים: ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ: מאי שנא הכא דקתני נותנין לו לחם צר ומים לחץ ומאי שנא התם דקתני מאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת אמר רב ששת [כב]אידי ואידי נותנין לו לחם צר ומים לחץ עד שיוקטן מעיינו והדר מאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת: **מתני'** [כג]הגונב את הקסוה והמקלל בקוסם [כד]והבועל ארמית קנאין פוגעין בו [כה]כהן ששמש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לב"ד אלא פרחי כהונה מוציאין אותו [כו]חוץ לעזרה ומפציעין את מוחו בגזירין זר ששמש במקדש [כז]רבי עקיבא אומר בחנק וחב"א [כח]בידי שמים: **גמ'** מאי קסוה [כט]אמר רב יהודה [ל]כלי שרת וכן הוא אומר [לא]ואת קשות הנסך והיכא רמיזא [לב]ולא יבאו לראות [לג]כבלע את הקדש ומתו: והמקלל בקוסם: תני [לד]רב יוסף יכה קוסם את קוסמו רבנן ואיתימא רבה בר מרי אמרי יכהו קוסם לו ולקונו ולמקנו: והבועל ארמית: בעא מיניה רב כהנא מרב לא

וקמיפלגי כיפה אי צריכה התראה ת"ק סבר כיון שהוחזק רשע על שלש התראות של מלקות כונסין אותו לכיפה ואע"פ שלא הותרה על כך ואבא שאול סבר על ג' התראות של מלקות הוחזק רשע ולא על השתים ומהשתא בעינן עבירה רביעית להתרות בו אם תעבור מכנס לכיפה: **מלא קומתו.** גובה: **והיכא רמיזא.** ולאי הלכה למשה מסיני היא הך עונש דכיפה ומיהו היכא למיזא מקנא: **סמוסס רשע רעה.** מי שהוחזק רשע תמיתתו רעתו. אלמא מוחזק רשע כר מיתה הוא: **כמלודה רעה.** מידי דאירי הכא ריש לקיש בהאי קרא מייתינן לאידך דרשא דר"ל: **מאי מלודה רעה חבה.** אמ"ו בלע"ז שהוא רע וחלש וקטן ומוחז בו דגים גדולים סתאוס ואינו רואה ואינו דומה לאחז ברשתות ע"י מארב ומחבולות: **מתני' שלא בעדים.** שלא ניתן לב"ד להרגו: **לחם צר.** לקמן בעי מאי שנא מכיפה קמייתא: **גמ' מנא ידעינן.** הואיל וליכא עדות: **בעדות מיוחדת.** דשנים מעידין עליו ועדותן אמת אלא שאין מיתתו מסורה לב"ד כגון שנים רואין אותו אחד מחלון זה ואחד מחלון זה דאמר במסכת מכות (דף ו:) דלא מיקטל עליה ומיהו הכא תניא דעייל לכיפה אכל על פי עד ג' מוליא דבר בעלמא הוא: **בעוקצי תאנים.** בדיקות יתירא הוא ונהי דבן זכאי פטר ליה בההוא הכחשה מקטלא מיהו עדות אמת הוא ועייל לכיפה: **מעייניה.** בני מעיו: **והדר מאכילין אותו שעורין.** שנופחין בתוך מעיו ומתוך שהוקטן מעיינו הוא נתקע: **מתני' הקסוה.** מפרש בגמרא: **ארמית.** בת עובד כוכבים: **קנאין פוגעין בו.** בני אדם כשרין המתקנאין קנאתו של מקום פוגעין בו בשעה שרואין את המעשה אבל לאחר מיכן אין מיתתו מסורה לבית דין והלכה למשה מסיני הוא: **פוגעין.** ממיתין כמו לך ופגע בו (מלכים א ב): **גוירין.** פקעין אשטל"ש בלע"ז: **גמ' והיכא רמיזא.** דשייכא בה מיתה: **כבלע את הקדש.** לשון נגד שמבליעין ומחכיאין. ורמז בעלמא הוא ולא מקרא נפיק דעיקר קרא בלוים כתוב שהחטרו אלא לראות בסלוק מקעות [לה]בשעת הכנסת כלים לגרתה שלהן שהיו אהרן ובניו מכסין האהרן והמזבחות כמו שכתוב שם ובא אהרן ובניו בנסעם והוריד: **יכה קוסם את קוסמו.** שמקבל כלפי מעלה בקוסם יכה הקוסם זה את קוסמו היינו כלפי מעלה שנותן קסמים המלו בלבו [לו](קסבר המקבל דקא ממשב ליה) האי קוסם בעייני שהוא [לז]רמאי ויש בו כח לקבל בו: **יכהו קוסם.** מקבל את חבירו ואומר יכהו הקוסם הזה: **לו ולקונו ולמקנו.** דהיינו כלפי מעלה שהוא קונה את העולם ומקנה לבריותיו את טובו:

לא

עין משפט נר מצוה

נג א ב ג מיי' פי"ח מהלכות סנהדרין הל' ד סמג עשין קה:
נד ד מיי' שם הלכה ה:
נה ה מיי' שם הלכה ד:
נו ו ז ח ט מיי' פי"ד מהל' רוצח הלכה ח סמג לאוין קכג:
נז י מיי' שם ופי"ח מהלכות סנהדרין הל' ד סמג שם וסי' קה:
נח כ מיי' פי"ח מהל' סנהדרין הל"ו סמג עשין קה:
נט ל מיי' שם ופי"ב מהלכות איסורי ביאה הלכה ד סמג שם ולאוין קיב טוש"ע אה"ע סימן סז פעיף כ וטוש"ע חו"מ סימן מסה פעיף ד בהג"ה:
ס מ מיי' פי"ח מהלכות סנהדרין הל"ו וסי"ד מהלכות ביאת מקדש הל' ג סמג עשין קה:
סא ג מיי' פ"ע מהלכות ביאת מקדש הל"ח סמג לאוין סט:
סב ם מיי' פי"ח מהל' סנהדרין הל"ו סמג עשין קה:

מסורת הש"ס

א) [נקמן סב:] ירמות סד:. ב) ירמות סד: ב"מ קו:. ג) [עי' תוס' ירמות סד: ד"ה דתנן]. ד) [תוספת' פי"ב]. ה) [תוספתא שם]. ו) מכות ו:. ז) לעיל ט: מ. מא.. ח) [לקמן סב. ע"ז ט:]. ט) [עי' תוס' זבחים נב. ד"ה וכעמתים וכו' ותוס' ירמות ז: ד"ה ולאה קרין]. י) [לקמן סד.]. יא) [לקמן סב:]. יב) [לקמן סב:]. יג) [ת"ל המתכ"ן בפירוש התומם שהגניבה והגזל יקראו בלעיה מלשון חיל בלע ויקיאנו (איוב כ') וכתיב לא בלעו מעיו (ירמיה נא)]. יד) [שם]. טו) [ל"ל אחר ד"ה לימא]. טז) בס"מ ליתא הוא. יח) [ירמיה נד.]. יט) ל"ל ולקמיה ליה יקן נ' רש"ל. כ) בס"מ ליתא.

תורה אור השלם

1. תמותת רשע רעה ושנאיו יאשמו: תהלים לד כב
2. כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח בהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום: קהלת ט יב
3. ונתן לכם אדני לחם צר ומים לחץ ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך יראות את מוריך: ישעיהו ל כ
4. ועל שלחן הפנים יפרשו בגד תכלת ונתנו עליו את הקערת ואת הכפת ואת המנקית ואת קשות הנסך ולחם התמיד עליו יהיה: במדבר ד ז
5. ולא יבאו לראות בבלע את הקדש ומתו: במדבר ד כ

לעזי רש"י

אמ"ו (אר"ם). חבה (ליתר דיוק: קרם שבקצה החבה). אשטל"ש (אישטילי"ש). גזירי-עץ.

מוסף רש"י

מכניסין אותו לכיפה. אם חזר וחטא בשלישית, דמחזקינן ליה ברשיעה מתרי דימי שלקה (יבמות סד:). בעדות מיוחדת. אחד רואה אותו ממלון זה ואחד רואה ממלון זה ואינו רואין זה אם זה (מכות ו:). בעוקצי תאנים. שהיו מעידים עליו שהרגו תחת תאנה וכדק בן זכאי תאנה זו שיקליה נפלן לו דקין. עיקר זנב הפרי מקום מיכולו נאלון (ולעיל ט. וכעי"ז ט:). קנאין. כי אדם המתקנאין קנאתו של מקום לנקום נקמותיו, פוגעין בו. בשעת פעילה, לפי שליט במיתת ב"ד, וכמעשה שהיה דחמרי ומזבי (ע"ז לז:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com